

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szevoboda József könyv- és papírkereskedése,
amely a lap szellemi részét illető minden költemény,
hamis hírdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívásám 2.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
ÜGYVÉD.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTHERS GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor.
Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
Készítők nem adnak vissza.

A székely pénz.

Írta: László Gyula.

A Székelyföld egy részében, ahol a közelmúlt időkben sűrűn történtek és történnek erdőeladások, van pénze a községeknek, az egyházaknak, a közbirtokosságoknak és egyes gazdáknak. Sok pénze van Csikvármegye közönségének. Ennélfogva a nagy erdősegek tövében lakó székelység nem érzi a most dúló pénzkrisist. Az apró pénzintézetek nem bukhatnak meg, nem fognak, hanem inkább szaporodnak.

Szentpéter egyházmegye két és fél-millió erdőeladásából egy millió koronát a nép között is kiosztanak, hogy legyen bővebb pénze a népnek is. Ilyen pénzelosztások napirenden vannak. Hull az istenálás ingyenben, érte még csak dolgozni sem kellett. S a nép, az istenadta nép (az a rész, amelyiket a szerencse megütötte) boldog. Szükségeit és intelligenciáját meghaladó vágyai támadnak és jobban siet azokat kielégíteni, mintsem a józan szállítás megengedné. Kevés helyen gondolnak arra, hogy ami most csurrant, az ezután cseppenni sem fog.

A Székelyföldön a pénzzel most sokat lehetne alkotni. El lehetne kezdeni a produktív befektetések sorozatát, amely a szerencsés községek és családok gazdasági fejlődését messze időre biztosítaná a munkában és a meggazdagodásban erős dinasztikiakat nevelve amellett, hogy az általános jólétet és székely kultúrát is föllendítené. Meglehetne alapolni például a produktív gyár-ipar (az exportra dolgozó deszkagyártás nem állandó, tehát nem produktív ipar) sokféle nemét és az idegenforgalmat, vagyis a Székelyföldet az ismeretlenség homályából kiemelő túrdőnyvet. Mindkettőnek megvannak a természetes feltételei. A fa, a márvány, a kaolin, hogy csak az értékesebbeket említsen, kimeríthetetlen mennyiségben állanak rendelkezésére a feldolgozó iparnak. A gyógyvizek pedig sehol a világon vi-

szonylag oly kis területen nem buzognak oly bőségben, mint a tájrajzi szépségekben pompázó Székelyföldön. Ezek a pénzrel is többet érő kincsek nagyrésben még kihasználatlanul hevernek.

En azt gondolom s mindenki, a kinek közgazdasági érzéke van, arra gondol most, hogy a Székelyföldre elkövetkezett a régvárt megújulásnak egy olyan korszaka, amit észrevenni köteleesség, elmulasztani büne lenne. Az a kérdés azonban, hogy ki kezdje és vigye keresztül a kedvező alkalmat realizálását? Könnyű azt mondani, hogy mindenki, aki megérti és az ügyet akarattal, tudással s esetleg pénzzel is szolgálja tudja. Könnyű átolni a kormányra, vagy közigazgatásra, vagy más intézményre és könnyű leszidni a székelyeket a sárga földig. Am az a bökkenő, hogy az a mindenki nem egy (ez azt tudni kell) s az a mindenki vagy nem gondolkozik a kérdésről, vagy ha gondolkozik, nem egyértelműleg fogja fel a dolgokat. Ide be kell törnie valakinek, hogy meglegyen az a valami, amire azt fogják mondani: „én is ezt akartam” s aki után glédába áll a nagy „mindenki”.

Hogy ez a valaki nem lehet más, mint a pénzzel bánni tudó és a vállalkozások iránt felelősségénél fogva bizalmat keltő intézmény, az magától értetődik. Esetekben az erdőeladási pénzintézetek szövetségére tartozik a trespédő közéletnek jótékony felforgatása, arra az intézményre, amely, ha vállalkozott, valamire, akkor arra vállalkozott, hogy a nemzetiségeknek pénzintézeteik révén verszemre kapott előnyömlését magyar részen elmulasztja. No hát a Székelyföldön most tere nyit a hálás közszereplésre. Fogja föl a székely székely pénzt és kösse le állandóan gyümölcsöző és állandóan növekedő tőkének. Erre a székely pénzre vigyázzon, erősen vigyázzon.

A lehetőség meg van reá, nyerve meg az eszmének a székely pénzek forrásában élő pénzintézeteket, szerelje fel

azokat kivihető reális tervekkel, lássa el esetről-esetre az illető üzletágnak megfelelő szakemberekkel és a dolog menni fog, mibelyt az első vállalkozásnak sikere lesz. Meni fog, mert a székely intelligens és elég elemes arra, hogy a kézenfekvő előnyöket javára fordítsa. Amióta vasutja van s amióta pénze is van, keresi a haladásban való érvényesülését. Meg nem ismeri, de érzi az ipar nagyjelentőségét s csak éppen példaadás heil, hogy bizalma is szárnyat kapjon.

Hogyha a szövetség a magyar pénzintézetek sokat hibáztatott és sokat ócsárolt ódi szellemével való szakítást Erdélyben megkezdi, hogyha lát, érez és megfogja a kedvező alkalmakat, ahol éri, a gyakorlat mezején is, akkor mellette áll a most szunnyadó mindenki a nagy erejével és nem engedi megtántorodni az új élettét támasztó munkájában.

Csiki székely festőiskola.

(P.) A modern élet forgatagában ma-holnap elvesz a magyar nemzeti sajátosság. Rohanva rohanunk előre minden teren. Fejlődésünk azonban nem tart helyes lépést. Az irodalom, a festészet meghaladja más kulturális haladásunk fokát. Gazdasági életünk pedig csak hátul kullog nemzeti életünk tényezői között. Kevésen vagyunk ahhoz, hogy minden teren egyszerre és egyforma erővel lépjünk fel. Innen áll el aztán az a nagy egyenletlenség, mely észlelhető például manapság az analfabeták nagy százaléka és a magyar festőművészet európai sikerei között.

E riktó ellentétet csökkentenünk kell. Közoktatásügyünk hathatós fejlesztésével egyrészt, másrészt képzőművészeink irányának a nemzeti karakter felé való eltolásával. Képzőművészetünk irányja ma már annyira modern, hogy már már nélkülözi a faji sajátosságokat. Az általános művészi — pedig csak nemzeti jellegünk kidomborításá-

val érhetjük el. Enylhitó momentum — hál' Istennek elég erős — Szinnyey Merze Pálnak az utolsó öt évben való tituményes gloriifikációja. Benne a magyar lélek, a magyar gondolat, tájék oly fenségesen testesül meg, hogy alapos reményünk lehet rá, hogy hatása művészet történetünkben maradandó lesz. Gondolkodóba kell, hogy ejtse sikere az ultra modern művészeinket.

De felvetjük a kérdést, elég-e összetett kezekkel várunk nekünk székelyeknek a nemzeti stylum kialakulását? Nem kell e harcba belevinnünk faji tulajdonságunkat, energiánkat, tiszta reális látásunkat? Népművészeti kincsekben oly gazdag Székelyföld, ne lehetne hatással a magyar képzőművészetekre?

A művészetek fejlődése szabad. Nincsen időhöz, sem helyhez kötve, csupán a művészhöz. De a művész időhöz és helyhez kötött. A cinquecento művésze, Róma, vagy Firenze földje elhatározóan befolyásolták a művészt. Más idők és más helyek más és más művészeti irányoknak kedveznek. A mai magyar művészet erősen táplálkozik Münchenből, Párisból és Berlinből. De már hazai talajon is gyökeret vert és hatását erősen érvényesíti a Nagyánai, Gödöllői és Kecskeméti festőiskola.

Hogy művészetünknek honi gyökereit megerősítsük, és a székely népművészet az öt méltón megillető helyét elfoglalja, fel kell állítanunk a „Csiki székely festőiskolát”.

Csikvármegye aispánjának ez idei jelentéséből olvassuk, hogy vármegyénk jövőben — a befolyó erdőeladások révén — hathatósabban kivetheti majd részét kulturális haladásunkban. Nos hát a kulturális programban mindjárt első helyen szerepelni kell a „Csiki székely festőiskolát”-nak is. A vármegye eddig is ösztöndíjjal segítette művészi hajlandóságú fiait. Nagy István, Siklódy Lőrinc, Szapos Sándor és Márton Ferenc vették igénybe ösztöndíjait. De

A „CSIKI LAPOK” TÁRCAJA.

Idill.

A fu mondta: „Öh jöjj el velem,
Hoi minden zugban boldogság terem;
Kicsiny falu akácok házikója:
Annak leszünk mi boldog vig lakója!”

Fellett a lány: „Parancs nekem szavad!
Ott is lesz, nemde, korszó, zsúr, divat?”
„Az nem, — de lesznek erdők, sölid hegyek!”
És szólt a lány: „Akkor nem megyek...”

Balla Miklós.

Május-Nagy György iskolát látogat.

Írta: Földes Zoltán.

Legből kapott, tendenciósan ferditmény, hogy Május-Nagy György, a feneki, gondnokasági tag, nem volna képes iskolát látogatni.

Ó igen, látogatott. Még pedig május hó 4-én is.

Felvette legünnepesebb céduláját, megfagygyazta bajuszát és arcán drákói szigor honolt. Ugyanis imponálni akart nemcsak a gyermekeknek, hanem annak az izsé — tanítónak is.

Május-Nagy György, „feneki” azonban mielőtt elindult, megkérdezte — bizottság okáért — a feleségétől, hogy:

— Asszony, hé! Mi is vagyok csak én? lakolászok?

— Te, vén kroggyélus! Hát nem tudod, hogy iskolázászek csak a felemezeti eskoláknál vadnak.

— Tyűh, az ám! Ez p'eg nem felemezeti.

— Gondnokaság kelmed, hallja-e?

— Igen. Na, igen. Én gononkság vagyok. Szólt György ur röstöltököve, miközben írott palcaját előkelő gesztusai hona alá csapta. És elment.

Ersei néni sokáig nézett utána!

— Derék ember ez az én emberem. Megszökteti, he-he-he, azt a varasbeka tanyitót... De hát nem árt neki, mert mulasztásért megbüntettette a kisbíróval, Lackó ecsémékét... Gyurka ahajt eligazitsa.

S azzal befordult a konyhába és rágyújtott a nótára, miközben grandezzával keverte a moslékot.

Május-Nagy György éppen akkor sodorintott egyet a bajuszán és akart belépni az iskola küszöbén, mikor otthon Ersei asszony így sőhajtott föl:

— Bár csak méltósággal gondnokolna az én szép uram a tanító eranyában?

Ez a jókivánság bizonynal nem volt az oka annak a váratlan balesetnek, hogy Gyurka megbotlott a küszöbön és hanyatvagódott a tanteremben. A nebulók nivalkodtak, egyrésztük hatalmas kacajban tört ki. Sőt még az a fránya tanító sem tudta leplezni jókedvet, midőn udvarias készséggel felemelte a földről — a bácsi cseréppipáját, mely az esés következtében a padok közé lendült.

— No nem baj, Május bácsi. Megütötte magát?... Meggyógyul, kőövi. Mondta a tan-

terem tejhatalmu kormányzója, miközben kezét nyújtott a szerepebol kiesett „gondnokaságnak.”

György köhögött, üngött, s előadta, hogy a végott jött, mely szerint nemnemű részben a tanítás belső mikéntjét megvizsgálja.

— Amennyiben az Utasítás keretében mozog, saivesen alook rendelkezésre iskolámmal, növendékeimmel. Mondta komolyan a tanító, miközben az öreggel helytel kínálta meg.

Május-Nagy György fészkelődött a helyén és addig, addig fészkelődött, hogy magához tért és botranysosabb lett.

— Fiaccám, szólt oda egy gyereknek, mond meg nekem: mi tarcsa a világot, ég-e, föld-e vagy... —

— Gondnokasági hospitáns ur, bocsnat! — Szólt a tanító. Az Utasítás szabályai ezt kizárják, hogy én — —

— Mit zárnak ki? Vágott bele Május-Nagy György lelkesen. Az Utasítás nem zárhasza ki a világ tanyítását. Ugy látszik, a tanulók nem tudják a szót kurtel. Holott a debrecenyi Csudamondó Merkurusz Kalengyarium is előadja, hogy: „mindnyájunknak tudnunk kell pengitlen, hogy ami áidott földünket tekenyöbekak hordozzák, s ha ez pezderkedik, előáll a kakas-strófa.”

— Talán katasztrófa, bácsi. He-he-he?

— Igenis: kakas-strófa! Mert a kakas, ha a veszedelmet érez, egy strófát kukorékol... Szólt Május ur önhiten es diadalmosan nézett szét maga körül.

— No, de már most elég legyen a tréfából, bácsi. Itt iskolában vagyunk! — Mondotta a tanító fejcsóválva.

— Mit mond? — Dörgött Május de Fenek. Jogaratmat nem engedtem! Én azért jöttem, hogy az tanyitás mibenlétének belső fogamatját végig gondnokoljam.

— De, édes uram!

— Nem vagyok én magának édes ura, hanem én vagyok, egy gondnokaság, érti? — Hördült fel a falu esze.

— Nohát: tisztelt gondoló ur, ön téved, amikor azt biszi, hogy joga van a gyermekeket vizsgáztatni. Az Utasítás erre nem ad hatalmat. Bocsnat, ez így van! — Szólt a tanító, s a vonatkozó paragrafusokra nyitva a miniszteri „Utasítás”-t, Május György elé helyezte. Véletlenül azonban úgy, hogy a betűk nem voltak szemben falu bölcsével. Amit bizony ökegyelme nem vett észre, s a nagyhevenyében fölcsapott okulárával tudakosan kémlelte a sorokat. Az az, hogy nem is tudta észrevenni, amint az alábbiakból nyilván kiteszik.

— De kérem, kérem, mélyen tisztelt főgondolás ur. Hiez ön megfordítva tartja a könyvet!

— Mit? — Mordult a tanítóra Május, de Fenek. Annak is maga az oka. Mért nem adta ugy a kezembe ahogy kell... Gaz kölykei! Ne kacagjatok. Rajtam kacagtok? No várjatok mert — —

— Bácsi, lassabban! Szóltat föl a tanító, s megfogta az öreg fölemelt kezét. — Feri, mit nevezsz?

Egy kis selyp fücska állott föl:

— Azt hittük, hogy a bácsi nem tud olvasni... Med osztán, a báci azt szem tudja, hogy a föld kejek... éss, éss, hogy fojog...

ez ösztöndíjak csak épen arra voltak elegendők, hogy a legkedvezetesebb kiképzést megadják — és aztán az akadémia elvégezése után — mikor leginkább lettek volna rá utalva — elengedje őket — kenyeret keresni. Érend-szer, az ösztöndíjas, kudarcot vallott. Ha legvalóságosabb időben nincs aki támogatja a kezdő művészt, elposványosodik — és megtört ambícióval visszavonul.

Pedig mint említettük, nemzeti művészetünknek szüksége van egészséges levegőből táplálkozó segítő csapatokra. És e nemzedéket itthon nekünk kell felnevelnünk. Egészen a nagybányai vagy kecskeméti mintára. Építsen a vármegye négy-öt csuládi házat. Telepítsen ide festőművészeket, kik ingyen lakást és minden tanítvány után bizonyos évi járadékot kapnak. Ezek felkeresik festői szépségű helyeinket, a Hargita, a Szent Anna-, Gyilkos-tó, békási szoros szépségeit és széles körben ismertté teszik. Fel kell fedezniük az ország előtt szépségeinket. Lesz akkor idegen forgalmunk. És jótékony hatása lesz ennek a lakosságra. A művészet, a nép szeretetét kelti fel bennünk. Nagybányának tiz év alatt nemcsak külső képét, de erkölcsét is átalakították a mesterek.

És gondoljuk el milyen örömmel fogadják a tárlaton a „székely iskola!” Milyen örömmel olvasnók festőink sikereit. Mekkora lenne az érdeklődés a művészetek iránt, ha közöltünk járnának, belőlünk táplálkoznának művészeink!

Milyen megnyugvással gyűjthetnők össze a székely művészeket — otthonunkban és gondatlan megéhetéssel biztosítanók az ő szárnyalásukat. Igen, ez méltó munka volna a tradícióhoz ragaszkodó székelységhez.

Az építő művészetben a legujabban már érvényesülnek a székely formák. Két fiatal építészünk lelkes buzgalommal törli az utat. A budapesti állatkert pavillonjai közül nem egyik van székely típusa. A sepsiszentgyörgyi székely nemzeti múzeum egészen ilyen modorban épül. A székelyföldi kirendeltség akciójába bevonta és lelkesen felkarolja ezt az építési irányt. Tépőmot, iskolát, gazdakört, ólakat építenek székely modorban.

Az építéstés után ilyen stylust fogunk követni a dekoratív díszítések. Ezeknek feldolgozójuk, előkészítőjük, propagálójuk lehetne a „Csiki székely festőiskola”. Ha Csikvármegye meg-előzi ennek felállításával, a Székelyföld más helyeit — akkor az ő nevéhez és munkásságához fog fűződni az a siker

A tanító kiszabta a gyerek büntetését. E-most gondolt egyet:

- Főgondolás ur! Sziveskedjék távozása előtt látogatását bejegyezni!
- Ké-ké-ke-re-em! — Hebegte Májás ur, hirtelen eltávozva. Fá-fá-fáj a kezem.
- Pedig muszáj. Mert az Utasítás így parancsolja. 200 korona pénzbírság terhe mellett!
- Jézus, szent Ursten! — riadt föl a mi emberünk ijedten. Tanító ur, el-elkűldöm a le-leányomat: ő majd be-be írja!
- Nem lehet. Irja be maga! — Sarkalta a tanító a szerencsétlen embert. Ni, még meg-jegyzést is tehet, mint Balaton-Heptikás Mihály, aki ezt írta be: „Meg foltam ellégedve. Tanyító igen célrányosan kötelmez”.
- Májás-Nagy György uram, a „feneki”, megtörtén nézett kizsujára, mintha kegyelmet kért volna. Végül is erőt vett magán és odasugta a tanítóhoz:
- Tanító ur! Hát csakugyan megbüntet-nek, ha nem írom alá a naplót?
- Nem tudok írni, — nyugte ki a boldogtalan és félajultan hanyatlott el a széken Tanyító ur. — a suttozta, — kegyelmezzen! Két szép kappanyom van, elküldöm magának. Egy szép sajtjal is tisztességet, tiszteletet érnyá-ban, csak — hallgasson!... És ugy tekinge-tett a jókedvű tanítóra, mint egy szelid ga-lambocska, amikor a kést a nyakára teszik.
- Soha, soha többet!..
- Májás-Nagy György és a felesége egymás bajának estek... A rettenetes ordításából ki-csendült az aszany sapításása.
- No, vén lator, jól ki gondnokoltad ma-gadat!... Jaj, a hátam!... Jaj, jaj... Két szép drága kappanyom; jaj, jaj!

és a sikerek útján a hatás, melyet a „Csiki székely festőiskola” nemzeti művészetünkre gyakorolni fog. Vajjon nem innen kerülne-e ki majd a jövő Szinyey Merze Pál-ja, ki nehezebb idő-kben, erősebb ellenfelekkel szemben fogja diadalra segíteni a magyar faj diadalát.

NYILTTÉR.*)

Értesítés.

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt veendő közönséget, hogy a Szaboda József-féle könyv- és papírkereskedést, melyet egy évvel ezelőtt átvettem, a mai naptól kezdve Vákár L. törvényszékiileg bejegyzett cég alatt fogom tovább vezetni.

Egyúttal kérem szives jóakaratu támogatásukat továbbra is.

Csikszoreda, 1912. évi június hó 19-én.

Vákár L.,

könyv-, papír-, ír-, rajz- és hangszerekkereskedés és könyvnyomtatás.

* E rovatban közöltéekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Majláth püspök köszönete.

A püspöki nagybizottság gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspöksége 15 és papsága 25 éves évfordulója alkalmával, ragaszkodása és szeretetének kifejezése mellett, őszinte örömmel üdvözölte. Majláth püspök a nagybizottság jókívánságait meileghangu leiratban köztette meg, melyet Mikó Bálint v. b. t. t.-hoz, mint a nagybizottság elnökéhez intézett. A levél a következő:

Nagyméltóság

Mikó Bálint

rutinóság belső titkos tanácsos urnak, mint a püspöki nagybizottság elnökének

Csikszoreda.

Kezelymes Uram!

Őszinte köszönettel vettem Nagyméltóságodnak a vezetése alatt álló nagybizottságunk szives jókívánságait, amelyekkel püspökségem 15 s papságom 25 éves évfordulója alkalmával felkeresett.

Hálattal szívvel gondolok Isten irántam való josagára, mely ez időt munkájában eltöltötenem engedte.

Munkáimnak meg voltak az örömei, de mindezek közt első helyet foglalta el annak látása, hogy a legszentebb célra irányuló törekvéseimet mások is megértik, átérik s örömmel sietnek igénytelenségem segítségére.

És hogy érzéseimnek és gondolataimnak nem kellett lekembem elsorvadjanak, nem kellett szépen megálmódot, de soha el nem érhető ideáloká váljanak, hanem átültohettem azokat az emberek lelkébe, Isten kegyelme után törekvéseimet megértő munkatársaimnak köszönhetem.

Nagyméltóságod s a vezetése alatt álló nagybizottságom első helyet foglalta ezek között, nemcsak hivatalos ténykedéseivel, hanem egész életével is.

E segítségért s irantami szeretetükért, melynek nyilvánítását szerencsés valék most is érezni, fogadják őszinte köszönetemet azzal a kéréssel, hogy támogatásukkal és szeretetükkel továbbra is ajándékozzanak meg.

Fogadjja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Gyulafehérvárt, 1912. évi június hó 8-án.

Majláth, erdélyi püspök.

Ég a tető!

(U.) A mai nap megazóla Erdély halálharangja, felhangzik a Székelyföldön, a székely birtokok halálhőrgése. Karánsebesen ötlekzik ma össze a szebeni Albina, a kolozsvári Economul, a temesvári Timisiana, a fogarasi Furnica és a brutális magyar nemzet kebelében még szabadon működő, feltartóztatás nélkül terjeszkedő egyszázhuszonegy román bank, hogy a Solidaritatea által fokozottabb mértékben gondoskodjanak Erdélynek és a Székelyföldnek a román faj részére való meghodításáról. Bizottságokat fognak letelepíteni a Székelyföld vármegyéiben, hogy ezek közvetítése révén a Solidaritatea egyöntetű eljárással, gyors tempóban eszközölhesse a birtok vásárokat, parcellázásokat és telepítéseket.

Rnyai a ma nap nevezetessége. Se több, se kevesebb, ha hozzá nem számítjuk az egy pár magyar városban fel-fel dűbörgő léha politikai rikoitozásokat, gasembereéseket.

Felkorbácsolódik az emberben minden eszenvedély tüze és vé-lepl e az arcot, mikor az ország területén a legnagyobb nyilvánossággal mer fellépni egy megtört népfej s fellepésében

olyan intézkedéseket tesz, oly szövetséget köt, mely a magyarság nemzeti életével homlokegyenest ellenkezik, sőt lassu, de biztosan bekövetkező csuf letörését célozza, munkálja.

A nemzetiségi pénzüzetek eddigi szét-szort működésel már 160.000 kat. hold erdélyi, legnagyobb részt székely földbirtokot buztak ki észrevétlenül, vakondok munkával a székelység lába alól, s lett a birtokok gazdálból oláhchismatikus, amerikai gyári munkás, itt benn pedig ezek helyén egy csendesen terjeszkedő, gazdagodó román gyűrtü és több száz román virágzó gyarmat. Ott elohásodó székely, itt ráúnok elohásodó magyar, ott megvetett és nemzeti törvények alá kényszerített, chiematikusá vedlett székely pária, itt nálunk assimilálódás alatt álló, behóduló, magyar érzelmeiből, nemzeti öntözetéből kivetkező magyar napszám, székely jobbágy, — a nemzetiségi pénzüzetek munkájának eredménye. Ott tartunk már, hogy nemcsak az alsó néposztály, de intelligens, tanult magyar ifjak veszik fel az oláh nemzeti viseletet és nyelvet, hisz a napokban olvastuk, hogy a nagyváradi reneget magyar érettségizett ifjak, kik nemsokára a magyar államtól kapnak busás fizetést, román irták a csoportkép alá neveiket s azok a tanárok, kik a magyar állam pénzét élvezik, tiltatnak az Alexandru Fekete, Ambrisiu Szabó, Georgiu Sánthó, Julius Tatár neveikkel.

És a moloch nem lakott jól. Amit külön-külön, de nemzeti célegység tudatában műveltek s a magyar nemzeti élet kárára elég szembeűelő módon végrehajtottak, azt ma, a végzetes politikai pártusák korában, szövetség kötéssel fokozni kívánják és egyúttal erővel jönnek a székelység ellen, nem fegyverrel, de nemzetiségi birtokpolitikával, hogy ezt a kevés magyar földet, amely nekünk kegyeret ad, táplál, ruház s majd haló porunkban eltakar, kivégyék kezünkéből, nyomorult földönfutókká tegyenek bennünket, hogy ne csak kenyérünket buzzák ki szájunkból, de még az se legyen, hová majd eltemessenek. Eddig jutottunk!

A halálharang csilingelése, a székely birtokok halálhőrgése nem rázza meg a nemzetet. A politikai zűrzavarban fejfel mennek egymásnak vezető embereink, mi pedig kiabálunk, rikoltozunk és nagyokat eszünk-iszunk a hazafiság szentsége nevében; egyiket felemeljük tündöklő csillagnak a közvélemény magasztos elvél, másikat sárba tőporjuk, megfosztjuk emberi mivoltától, becsalatoljuk a hazafiság fel-forrt hevében s nem vagyunk képesek a tomboló szenvedélyek közepette a felismerésre, a helyzet komoly megítésére akkor es, mikor kigyulad fejünk felett békétlenséggel tele hajlékunk.

Amíg a román nemzeti törekvések a magyar szupremáciát és nemzeti életünk tönkretételét itt a bérce Erdélyben, addig mi öntudatosan, büszke daccal forgatjuk fel nyugodt nemzeti életünket s maguk a magyar pénzüzetek is ahelyett, hogy a hétfői országos kongresszuson modus vivendi kerestek volna a jel-szalog, illetőleg reálhittel és személyhittel összeegyeztesésre és olyatén való nyújtására, mit a nemzetiségi bankok példája mutat, midőn a reálhittel nyújtásánál nemcsak a felvő birtok 50—60 százalékát, de az egész értéket — figyelemmel a termelés, felszerelés és személyhittel értékére — nyújtják, továbbra is az eddigi bürokratikus kezelés és üzleti irányzat nevezésével, bizosításával, a társaság és a részvényesek közötti jogviszony szabályozásával foglalkoznak.

Szomorú dolog, de úgy van, hogy a magyar pénzüzetek gyakorlata, szabályokhoz kötött eljárása nem igazolja a nemzeti védelmet, mert a beruházásra szánt hitel és a fogyasztás kielégítésére szolgáló adatosságot megkülönböztetvén, kényszerít az adóbt a hitel mind két fajának igénybe vételére, akkor, midőn a nemzetiségi pénzüzetek a jel-szalog és személyi hittel kapcsolt formában alkalmazzák s így tömérék magyar birtok uraívá lesznek. Kétségtelen, hogy az utóbbi idők saűkségszerű kérdései a magyar pénzüzetek eddigi állás-pontját megváltozásra birták s haladást látunk a magyar földbirtok politika felé, azonban még nagyon távol állunk attól, hogy a teljes erővel előre nyomuló nemzetiségi birtokpolitikával sikeresen megküzdeni képesek volnának.

A védelmi harc első lépései a pénzüzeteket illeti. A mai nap megalakuló Solidaritatea a magyar néhezeskedő első sorban. Ha ennek a magyar néhezeskedő szövetségnek további közös magatartásukkal utat nyitának, az a magyar pénzüzetek rovására lesz jegyeve. A pénzüzetek törekvéseinek támogatására meg kell mozduljanak a székelyföldi vármegyék, gazdasági, körmveléledőtt ügyletek s maga az egész társadalom, mivel ütött a tizenkettedik óra. A közlegő veszély arra int, hogy szakítsuk a pártusákkal, az áldatlan politikai szel-maifom harccal, s az egymás ellen közezőlt fegyvert egymás létérdekeiért közös védelemre használjuk fel. Nem szabad ennek az évnek elroplüni anélkül felettünk, hogy a székelyföldi vármegyék s a székelység színe-java, pénzüzeteteinek, közadaságái s kulturális egy-sülleteinek vezetői össze ne jöjjenek. Meg kell keresni a magyar földbirtok pusztulását gátoló eszközöket, fel kell rázni ugy a kormányt, mint a té.vényhozást a jüdelem támogatására. A

karánsebesi harcl törvvel, a nemzetiségi földbirtok politikával szemben magyar földbirtok politikával és az egész székelység talpraállításával kell felelni.

A mulasztás, a közöny, a további politikai riadozás bün önmagunk és nemzetünkkel szemben, itt aszervezkedni és cselekedni kell, még pedig gyorsan — ha nem akarunk öriő fergek miatt szégyenletes halált halni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** A vármegye alispánja Szentgyörgyi Róssika és Bálint Margit díjlatlan iroda gyakoнокokat dija kókka nevezte ki és szolgálatételre beosztotta előbbt a gerygyőtölgyesi, utóbbt a szépvízi járásba.

— **Az Árva és Szeretetház ülése.** Az Árva- és Szeretetház igazgató-választmánya Birtha József Arvaszéki elnök elnöklete mellett folyó hó 24-én ülést tartott. Az ülés tárgya az Árva- és Szeretetház céljaira Csiksomlyón megvásárolt épületek átalakítási pótköltségvetésének megállapítása volt. Az átalakítások összegék mintegy 60.000 koronát igényelnek, mely költségvetést az igazgató-választmány végleg megállapított és elfogadott. A munkálatokhoz azonnal hozzáz kezdenek és az inté-zett folyó évi szeptember elején Unnepélyesen átadható lesz hivatásának.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi kir. itelótábla elnöke dr. Sipos László közg. gyakoнокokat a tábla kerületébe díjas joggyako-noknak nevezte ki és beosztotta a gerygyó-szentmiklósi járásbírószághoz.

— **Új pénzüzetet Csikban.** Csikszentgyörgyi takarékpénztár rt. cég alatt új pénzüzetet alakult Csikszentgyörgy köz-ségben 40.000 K alapítókéval (400 drb. 100 K-ás részvény). Igazgatószág: Hodor Jakab, Kabdebó Ferenc, Füstös Sándor, Elthes Károly csikszentgyörgyi és Márdirosz Kristóf gerygyó-szentmiklósi lakosok.

— **Tiszves találkozó.** Folyó hó 22-én, szombaton tartották meg tíz éves találkozójukat az 1902-ben a csiksomlyói román kath. fő-gimnáziumban végzett ifjak. A találkozózn meg-jelentek Zonda Gergely kir. járásbírószág jegyző (Szászvágyon), Bacsony István máv. fogalmazó (Brassó), dr. Fejér István ügyvéd (Csikszoreda), Domokos Sándor szolgabíró (Csikszoreda), Orbán Mihály adóhivatali tisz (Csikszoreda), dr. Székely Jenő m. kir. hon-véd ezredorvos (Csikszoreda), Borca Gergely főgimnáziumi tanár (Csikszoreda), dr. Elthes Gyula vm. II. aljegyző (Csikszoreda), Tóth László közlegi jegyző (Csikszenttamás). Egy-begyülttek tisztelegtek Pál Gábor vm. főgim-náziumi igazgató, kir. tanácsos, Jakab Antal és Csató János tanárainak, táviratlag üdvö-zölték Bálint György volt alispánfőnöküket, Balog József, dr. Balló István és dr. Wasil-kievicz Viktor volt tanárakat. Meleghangu üdvözölő táviratot küldöttek gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspöknek. A délelött fo-lyamán a csiksomlyói nagy templomban misét hallgattak az elhunyt tanárokért és osztály-társáért, könyörgő imát mondott Pál K. János zárdafőnök. Tima Dénes orgona kísérte mel-lett Orbán Mihály gyönyörű egyházi énekeket adott elő. Dálben a Kossuth-ban barát lakomára ültek össze az osztálytársak, melyen a volt tanárok közül Csató János jelent meg. Egybegyülttek megnézték a helybeli új főgim-náziumot Kassay Lajos, Csató János és Borca Gergely tanárok szives magyarzó elő-adásai mellett. Az ebéden felköszöntök hang-zottak el gróf Majláth Gusztáv Károlyra és az osztálytársak tanarai, köztük a jelen volt Csató Jánosra. A vidám társaság ígéretet tett a kö-vetkező tíz évi találkozásra, melynek előké-szítésére megválasztották elnöknek dr. Elthes Gyula vm. aljegyzőt, helyettes elnöknek Do-mokos Sándor szolgabíró. A találkozásról tá-volmaradottak elháríthatatlan akadályok mi-att kimentették távolmaradásukat.

— **A központi választmány ülése.** A vármegye központi választmány folyó hó 24-én tartotta ülést Fejér Sándor alispán el-nöklete mellett. Az ülés tárgya az országgyü-lési képviselő választók 1913. évi ideiglenes névjegyzékének összeállításra, illetve a beadott észrevételek és felszólamlások feletti határo-zathozatal volt. Ennek eredményében az ide-iglenes névjegyzék összeállított, mely folyó évi június 25-től július hó 5-ig tíz napi köz-szemlésre a vármegye kiadóhivatalában tétetik ki és az ellen panasszal lehet élni a m. kir. Curiahoz.

— **Csikszoreda államsegélye.** A kép-vielőházi el szerdán benyújtott, „A városok fejlesztéséről” szóló törvényjavaslat szerint 3.851.000 koronát államsegély címén a tör-vényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok rendelkezésére kell bocsátani. Egy-egy város részére biztosított évi állam-segélyt a helygymisizster az illetékes állam-pénztárnál (királyi adóhivatalnál) közvetlenül az állami költségvetéséről szóló törvénynek, illetőleg a felhatalmazásai törvénynek, (indem-nity) törvényerőre emelkedése után egy-szegben utalványozza ki. A törvény kiegészítő részét alkotó melléklet szerint Csikszoreda 13.000, Gerygyószentmiklós 15.000 korona állam-segélyt fog kapni.

— **Csikseredán és Konstantinápolyig.** A magyar Automobil Klub által rendezett automobil turaverseny résztvevői — amit hírül adtuk — folyó hó 30-án robognak át Gyergyó felől Csikseredán. A nagyszabású nemzetközi turaverseny iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg egész Európában, sőt beneveztek a versenyre Amerikából is. Többen. értesültünk szerint Csikvármegyében a versenyzőket Gyergyószentmiklós és Csikseredán város részéről a polgármesterek, utóbbinál Fejér Sándor alispán is, és a tanács, Tusnádi fűrdő részéről — hol éjjeli szállásuk is lesz — Bartalis agoston főszolgabíró és fűrdőbíró, valamint a fűrdő-igazgatóság fogja fogadni. A versenyt rendező automobil klub az ünnepélyesebb és nagyobb szabású fogadtatások mellőzését kérte, a verseny időbeli programjának betarthatása végett. A versenyzők fogadására Kolozsvár város a tett élelmiszerrel előkészíteteket. A turatról a helygymnázium a vármegye főispánját hivatalosan is értesítette.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fejér Gerő doktor-nak, az erdélyi róm. kath. státus előadójának, a gyulafehérvári róm. kath. főnevelő-intézet javára 1000 korona tőkével tett alapítványért köszönetét nyilvánította.

— **A bíróság köréből.** Az igazságügyi miniszter Márton Sándor csikszentmártoni kir. járásbírói jegyzőt önálló működési körrel ruházta fel.

— **Uj gőzfűrés Gyergyószentmiklóson.** Deutch testvérek aszicsfehérvári fűrészködcég Gyergyószentmiklóson 150 lóerős gőzfűrészt állít fel.

— **Tanítók képezik ki az altiszteket.** A köznevelésügyi és az erdélyi hadügyminiszter az altisztek előkészítési tanfolyamának vezetését a jövőben nem tisztekre fogja bízni, hanem polgári tanítókra. A tanfolyam 3 hónapig tart heti 12 órában és a katonai szaktárgyakat kivéve az általános közismereteket magában foglaló anyagot öleli fel. Most először történt, hogy a katonaság kiképzésében a hadügyminiszter polgári tanítókat vesz igénybe.

— **Pap Mihály esendőszedede meghalt.** Csikban is széles körben ismerték Papp Mihály nyugalmazott esendőszedede, aki évekkel ezelőtt szolgált Brassóban mint, esendőszedede. Azóta eldregedett a volt déceg katonája és az utóbbi időben már nem éppen katonás lépésekkel rúgta a kolozsvári utcákat a megrokkant veterán, a kin nemrég a gyermekeiségi jelei kezdtek mutatkozni. A múlt évben olyan komoly aggodalmakra adott okot az öreg ur állapota, hogy családja, a saját érdekében, a kolozsvári ideggyógyintézetben különítette el. Pár hónapi kezelés után javult és hazatért az orvosok a beteges Papp Mihály elhagyhatta börtönt, hogy tovább élhesse külön életet a Rakóczi uti Papp Mihály villában, házi nyulak és szeretettel felnevelt fájtyukjai társaságában. Az öreg katonának a halál június 16-án, a hajnali órában következett a végső ósbitot s levonult az élet eméretéről, a melyhez oly fiatalos vággyakkal ragaszkodott. Kedden délután temették el Kolozsvárott nagy részvét mellett.

— **A V. H. O. Sz. győri válaastmányozás közgyűlése** alkalmából az alábbi köriratot küldte azek a tagoknak: Igen tisztelt Kartárs Ur! A győri közgyűlésről tájékoztatás közöljük a következőket: Indulás Budapestról június 29-én d. u. 1 óra 40 perckor a budapesti-gráci gyorsvonattal, keleti pályaudvar, harminckét vágány. A V. H. O. Sz. tagjainak fenntartott kocsi állanak rendelkezésre. Erkezés Győrbe 4 óra 20 perckor. Győrről a peronon sziveskedjenek nevtükkel jelölt podgyászait a szállodák szerint kirendelt vasuti horlóároknak átadni. Megérkezés után gyülekezés a sétatéri kioszkban, onnan pihenés után a város megtekintése. Amennyiben ez a program változik, arról igen t. Kartársainkat a megérkezés alkalmával értesítjük. Este a 7 órai kerthelyiségben fenntartott asztalok állanak a V. H. O. Sz. tagjainak rendelkezésére. Június hó 30-án reggel a város megtekintése, d. e. 10 órakor közgyűlés a városban nagyteremben, déli 1 órakor társasbéd a Royal-szálló től kertjében. Azokat az igen t. Kartárs urakat, akik a társas ebédre nem jelentkeztek, de azon résztvenni kívannak, kérjük, hogy erről a győri válaastmányt június hó 28-áig értesíteni sziveskedjenek. (Egy teríték 5 kor.) D. u. fel 4 órakor kirándulás Paanohalmára. Viaszaerkezés Győrbe este 9 órakor. Az utazás különvonalon (es díjlanl) történik, melyen igazolásul jelvény szolgál.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja Zöld József gyergyóvárosi járásbírói díjakot a szép-víz járásba írta ki nevére ki.

— **Egy főhadnagy halála.** Hatráy Lukács Gyula honvéd főhadnagy, ki nem rég az iteni honvédszállóalján szolgált, jelenlegi állomáshelyén, Pozsonyban szerencsétlenül járt. Lovaglás közben lova megbokrosodott s leesve a lóról, súlyos sérüléseket szenvedett. Most élet-halál között lebeg.

— **Községi bizonyítványok érvényesítésének köllése.** Felmerült esetben a községi bizonyítványokat egyik királyi törvénynek — alakból azért nem találta közkirát jelleggel bíróknak, mert a községi bír. aláírása

és a község pecsétjén kívül nem volt egyidejűleg a községi jegyző aláírásával is ellátva. Minthogy pedig az 1902. évi 126.000 számú helygymnáziumi rendelet 37. §-a szerint is a helyhatósági igazolást tartalmazó — ama bizonyítványok, melyeknek kiállítását a fennálló szabályok a községi előjárás hatáskörébe utalták, a jegyző és bír. által aláírandók: ennélfogva a községi jegyző aláírása a bizonyítvány közkirát jelleggel megállapításához okvetlenül szükséges.

— **Államosítás.** Különösen Csikvármegyében sok szó esik az elemi népiskolák államosításáról. Hogy maga a jelenlegi kultur kormány védi leginkább az elemi népiskolák régi s meglévő jellegét, bizonyítja az egyik vármegyei tanfelügyelőhöz intézett vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelet, mely a következőket mondja:

... vármegyei kir. tanfelügyelő urnak a vármegyei közg. bizottság ... számú jelentése mellől visszavárolag oly felhívással adom ki, csatolva pótlólag ... község népoktatási állapotának hiteles kimutatását s **jelentem, mily körülmények indokollják, hogy a meglévő hat tanterem róm. kath. felekezeti iskola mellett külön négy tanterem községi jellegű iskola szerveztetés s nem lehetne-e a község népoktatási viszonyait a meglévő felekezeti iskolának egy-két tanteremmel való fejlesztése után is rendezni?**

— **A munkásság érdekében.** Teleszky pénzügyminiszter a képviselőház egyik közlelbi ülésén törvényjavaslatot nyújtott be 12 millió korona értékű nyeresémenykorvény kibocsátásáról. Az ezáltal előálló kölcsönből három és fél millió koronát az országos munkás betegséggyógyító és balesetbiztosító pénztár fog kapni tildobetegszanatórium és munkás üdülőtelepek létesítésére. Két millió koronát alapítvány-szerűleg fognak kamatoztatni, hogy jövedelméből a magyar közművelődési egyesületeket támogassák. Másfél millió korona a budapesti poliklinikai egyesületnek fog jutni kórházának kibővítésére.

— **A gymesfelsőlöki elemi iskola vizsgálta.** Junius 17-én vizsgáltak le a felsőlöki csángó gyermekek. Miután majdnem az egész iskolai évben a tanítás egyfolytában végeztetett, kíváncsiak voltunk, hogy milyen lesz az eredmény? Mi, akik jelen voltunk és meghallgattuk a feleleteket, semmi különbséget nem vettünk észre az előző évi és a mostani eredmény között. Ebből világosan kitűnik, hogy nincs hátránya az egyfolytában való tanítás a gyermekek szellemi előhaladásának. Sőt ilyen vidéken, ahol 4-5 kilométer távolságról jönnek be az iskolások, nagyon tanácsos ez a rendszer. Így délután van ideje előkészülni, de a régi rendszer szerint az estéli órákban érkezett haza a gyermek, teljesen kifáradva. Ebben az állapotban nem lehetett kívánni, hogy előkészülve jöjjen másnap iskolába. Egyébiránt tanácsos lenne, ha az állam ilyen szétszort községekben egy osztáné a tantermeket, hogy könnyebben megközelíthesse a gyengében fejlődött gyermek is az iskolát. A vizsga eredménye különben mutatja a tanfelügyelő lelkiismeretes odaadó munkásságát.

— **Antona cirkusz,** mint értesültünk hétfőn érkeik városunkba. Jelenleg Gyergyószentmiklóson játszik a községes „Állandó érdeklődése mellett. Egy csinos állatszoiditónó 4 oroszlanl produkálja ügyességet s több műlovar végez bravuros produkcióit, az előadásokat még érdekesebb és vonzóbbá teszi a cirkusz igazgató által esténként rendezett nemzetközi birokverseny. Előre is felhívjuk a község figyelmét az előadásokra, mely mint den este változatos lesz.

— **Poéta-gyerek.** A Szegedi Napló pár hónappal ezelőt cikket írt Kras Józsefről, a szilléri iskola kis póttájáról, akinek költői tehetségére a tanítója, Hertelendy Jenő hívta fel a figyelmet a cikk nyomán a Dugonics-Társaság három tagja, Tömörkény István, Sz. Szigethy Vilmos és Móra Ferenc, László György polgármester jóindulatába ajánlotta a kis lenchézi gyereket, aki most végezte a negyedik elemi a jobb sorsot érdemel annál, hogy iskolástanulni elkallódjon. Örömmel értesültünk, hogy a város polgármestere most biztosította a fiúca jövendőjét, amennyiben intézkedett, hogy ingyenes helyet kapjon az egyik internátusban s a városi gimnáziumban tanulhasson mindaddig, míg a város pártfogására méltónak mutatkozik. Ezzel kapcsolatban a Szegedi Jótékony Asztaltársaság a kis deák ruhásáról egész dekáka idején gondoskodik.

— **A munkásbiztosító törvény revíziója.** A Magyar Kereskedők Lapja arról értesít, hogy állást foglalt a legutóbbi közgyűlésben a besztekerbányai kamara is a munkásbiztosítási törvény revíziója érdekében, egyhangulag elfogadván a pozsonyi kamarának ismeretes köriratát, amellyel az ez irányban megindított mozgalomhoz való csatlakozásra szólította fel az ország összes kamaráit.

— **Tűz.** Folyó hó 18-án délelött Jakab Ferenc városi tanácsos udvarán egy szalmakanal eddig ismeretlen okból kigyulladt. A helybéli tűzoltóság gyors megjelenésének és

megfessített munkájának köszönhető, hogy tovább nem terjedt és így nagyobb kárt nem okozott.

— **Csikseredai ipartestület 1912. évi július hó 7-én az ősszel létesítendő Iparos Kör alapja javára d. u. 1 órától kezdődőleg a csikseredai (Helvig) fűrdőn műsorral és táncal egybekötött júlialást rendez.** Műsor: Délután 1 órakor indulás a városba elől az Önkéntes Tűzoltó zenekar és az első városi cigánybanda kísérete mellett. 2. A fűrdő területén két zenekar felváltva hangversenyez. 3. A pezsgős és lemondádé, fagyalt, tészta, dőlő gyümölcs és más különleges tárgyak vásárcsarnokának megnyitása és a vásár megkezdése. 4. Tekepálya verseny. 5. A tánc megnyitása. 6. Az Anexio kihirdetése Tripolisban. 7. Szépség-verseny, confetti harc és világpósta. 8. Értékes festmények, arany és más mültárgyak ingyenes kiosrolása. A községes kényelméről valamint gyors és pontos kiszolgálásáról gondoskodva lesz, a vendéglős mérseket árak mellett jó konyhával és borokkal fog kitenni magát. A községes rendelkezésére a 4., 5., 17. és 27. számú tárcas kocsi állnak rendelkezésre délután 1-től kezdődőleg éjeli 12 óráig. Viteldíj személyenként 60 fillér, öbén ülő gyermekekért nem kell fizetni, 1 kocsiiban 4-5 személy ülhet. A tárcas kocsi egy-egy kis nemzeti színű zászlóval lesznek jelezve. Megálló hely a vármegyeháza és az Európa szálló előtt. Belépti díj: Személyjegy 1 kor. 40 fillér. Családjegy 3 korona. Belépő jegyek egyszerűsített s sorozási számot is tartalmaznak és pedig személyjegy egy, család-jegy kettő sorozási számmal jogosít. Kedvezően idő esetén a július a következő vasárnap lesz megtartva. Ez után is felhívjuk olvasóink figyelmét ezen mulatságra.

— **Felvételi értesítés a székelyudvarhelyi m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskolába.** Cél: négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg müvelt iparosokká nevelni. Rendszer tanuló felvételnek a) akik legalább 2 középsiskolai, vagy 6 népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanoncskólát 3 éven át jó sikerrel látogatták. b) akik 12 éves kort elérték és ép, egészséges, kifejlett testalkattal bírnak. A felvételi folyamodványokhoz csatolandó: a) keresztlevél b) iskolai bizonyítvány, c) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifju a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégezi, d) ovisi és újraoltási bizonyítvány. A tanítás teljesen díjmentes. Műhelybiztosítók címén 6 korona az intézet pénzárba fizetendő, Szégyensorsu de jómagaviseletül és szorgalmas tanulók, egész v. fél ösztöndíjjal részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatban internátus is konviktus áll fenn, amelyben a nem ösztöndíjas, tanulók az idő szerint egy óra 24 K-át fizetnek. A felvételi, illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet igazgatóságához címözve, legkésőbb f. évi augusztus 10-ig nyújtandók be. Egyében az iskola évi értesítője nyújt tájékozást, amelyet az intézet igazgatósága készséggel küld meg kívánatra az érdeklődőknek. Székelyudvarhely, 1912. június hóban. Az igazgatóság.

— **Borsalmas testvérgyilkosság.** Folyó hó 22-én éjjel párját ritkító testvérgyilkosság történt Gyimesközéplekon. Csikszentmihályi Rác Aron és Rác Balázs testvérek mint famunkások dolgoztak a gymesközépleki gyárban. A szombati fizetésnél Rác Aron nem volt megelégedve munkabérével s ezért azt visszautasította. Testvére Balázs azonban bátyja munkabérét elfogadta azzal a szándékkal, hogy azt neki átadja. Amint a vizsgálat kiderítette, mindkét testvér részegen indult el a gyárból, de utközben összeszólalkoztak amiatt, hogy a visszautasított munkabért Balázs bátyja részére felvette. Az összeszólalkozás hevében Rác Aron testvére támadt és egy karóval kétszer egy sujtott testvére, hogy az még azon éjjel kisenvedett. Rác Balázs halálát feleséges és két gyermeke siratja. Érdekes megemlíteni, hogy a gyilkosság napján volt a testvérek nővérenek esküvője.

— **Magyar lanyok védelme Romániában.** Bukarestben most nagyarányu mozgalom indult meg a romániai magyar lanyok megmentése érdekében. Ismeretes dol, hogy a hirhett leánykerakedelem ma mindinkább Romániába szorul s az oda vándorolt székely családányok hetven százaléka teljesen tönkre esekott menni, ugyezintén a drága pénzen fen tartott romániai magyar iskolák kikerült növedekel is. A mozgalom élén Bornemissza Gyula báró főkonzul áll, aki az akció sikere érdekében öszekötötésbe fog lépni az erdélyi Székely Szövetséggel is. Bukarest magyar kolóniájának vezető tényezői közül többen fölzóliást kaptak a főkonzultól egy-egy memorandum szerkesztésére. Ezeknek alapján fogják majd véglegesen megállapítani a leányvédelem módjait.

— **A székelyföldi juhászat fellendítését** célozza a földmívelésügyi miniszter azon intézkedése, hogy a magyarórvári tej kísérleti állomás vezetőjét, Gratz Ottót megbista az erdélyi juhtejgazdasági viszonyok tanulmányozásával. Nevezett tanárnak, hogy ezen megbízásának eleget tehessen, az utiterv összeállításához szükség van a nagyobb juhászok nevjegyzékére. Juhászok tulajdonosi pontos címüket küsöljék az Erdélyi Gaudanági Egyesületel.

Mint értesültünk Moldován János pék-mester ezidőszent privát háskától a ke-nyérstúdiót nem vállalja el.

— **„Ezelőt — most“.** Az árúckreken azok árát feltüntetni, ezelőt — most megjelöléssel, ha az árleszállítás tényleg fennfor, ezen árakat hirdetni mindenkinek szabad, de ha az árleszállítás csak szédelés, akkor hamis jelzők és adatok (Iparúrvény 28. §.) használatu, nem pedig a súlyosabb tömeges és gyors vásárlásra való ingerlés (Iparúrvény 51. §.) esete for fenn. A Magyar Kereskedők Lapja írja, hogy a budapesti kamara ily ér elmű véleményét adott egy iparkihágási ügyben. (1912: XVI.)

— **A vármegyei alkalmazottak fizetésrendezése.** A képviselőház e héten megszavazta a vármegyei tisztviselők fizetésjavításáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat lényeges rendelkezése az, hogy az első osztályu aljegyzői állások a VIII. fizetési osztályba való meghagyása mellett, másod-főjegyzői állásokká szerveztetnek át, a vármegyei másod-főjegyző a VIII. fizetési osztályban eltöltött 12 évi szolgálat után a VII. fizetési osztályba előléptethető és hogy a jövőben a IX. fizetési osztályba sorozott aljegyzők és árvaszéki jegyzők első osztályba, a X. fiz. osztályba sorozott aljegyzők és árvaszéki jegyzők a másodosztályu vármegyei karát alkotják. A másodosztályu vármegyei aljegyzők a X. fizetési osztályban eltöltött 6 évi szolgálat után a IX. fizetési osztályban előléptethetők, a vármegyei alügyész 8 évi szolgálat után a VIII., a vármegyei tiszti fő-ügyész 12 évi szolgálat után pedig a VII. fizetési osztályba léptethető elő. A vármegyei főlevéltáros és allevéltáros, ha főiskolai képességgel bír, évi 600 korona pótlékban részesül. A főszolgabíró 10 évi szolgálat után a VII. fizetési osztályba, a másodosztályu szolgabírók 6 évi szolgálat után a IX. fizetési osztályba léptethetők elő. Nagyobb törvényhatóságok alispánjai szolgálati pótlékokat kapnak, a kisebb vármegyék alispánjai szintén megfelelő, de kisebb pótlékokat kapnak. Az alispánok szolgálati pótléka 5 évenként emelkedik. Az első pótlék 200 korona, a további osztályokban 400 korona. Alispáni 2000 korona. A törvény élet-beleptetésével megszűnnek az összes működési, személyi és drágasági pótlékok. A tisztviselők fizetésügyében a végző fórum a közigazgatási bíróság.

— **A közzsállítási törvény kijáratása.** A közzsállítási törvény értelmében tudvalóleg állami megrendelésekben elsősorban magyar ipar vállalatok részesítendők. A törvény eme fontos rendelkezését nagy ügyességgel és tegyük hozzá roszhiszeműséggel játszák ki egyes külföldi vállalatok, melyek nálunk Magyarországán áldorok tartanak fenn és „gyárakat“ létesítenek, melyek pusztán arra valók, hogy a hatóságokat megtévesszék. Mindezek illusztrálására szolgálaton az alábbi eset. Egy Julius Rützer nevű osztrák cégnek sikerült az államvasutaktól és a posta-távírdra igazgatóságától nagymennyiségű kátrányolaj szállítására megbízást kapni, melyet az államvasutaknak Nagyenyedre, a postának pedig a püspökladányi teleptelepre szállít. A közzsállítási törvény intézkedésének eleget akart tenni az osztrák vállalat és gyárt létesített Németbogsában. A gyár, mely mindösszesen 25-30 munkást foglalkoztat, legtöbbször üzemben kívül van s ha dolgozik, akkor is tölément és nem kátrányolajat gyárt, természetesen a vállalat osztrák gyárakból. Elsősorban az angerei gyárból szállítják a kátrányolajat a magyar államvasutak és a magyar postának. Igen érdekes a vállalat budapesti „fioktelepe“, mely „Magyar kátrány ipar vállalatát“ néven szerepel. Mindösszesen egy gépiró kisasszony dolgozik a kátrányolaj udvari helyiségéből álló irodában. Ennek a gépirókisasszonynak teendője, hogy az államvasutak és a postának a céghez Budapestre érkező leveleit az angerei gyárba továbbítsa. Itt külön magyar levelezőt tart a vállalat, ki megírja a válaszleveleket, melyeket azután átadják a magyar határon és Magyar-falván adják postára. A leveleknek a határon való át-csempezése persee a hatóság megtévesztésére irányul, mert a levél belül Budapestről van kelteve, amit nem lehetne meg a vállalat, ha kívül osztrák bélyeg és angerei bélyegző volna a levélbortékon. Ime egy adat annak megvilágosítására, hogy feat a gyakorlatban a közzsállítási törvény.

CSARNOK. A párba.

I. Télen gombamódra elszaporodnak az ugynevezett „kuglizók“. Minden jobb kávéház, vagy szálloda pincéjében reájuk találhatunk. Bá a kuglizóban minden van, csak tekepálya nincs, épp ezért nagyon kedvelt összejöveteli módja a fiatalágnak. Hangzatos elnevezésű társaságok, mint: „Tavas a tóben“, „Tél anyó“, „Hóhehaly“, „Jégvírág“, „Nyakszirtmárvadás“, „Mackó ne“ — igen divatosak.

Kendessen, vagyis inkább rendetlenül hangversennyel kezdődik a kuglizó.

A műsor színházaink nem elsőrangu tehetségén kívül „helyi nagyságok“ alkalmi dolgából áll, ami azt a benyomást kelti a „tisztelattal meghívott“-ban, hogy az egész mulatságnak csak azért kelle létre jönni-e, hogy a községes gyönyörködésben valamelyik rendező-bizottsági tagnak a lehetetlenségében.

Ugy éjjel után vége a művelésnek, de csak azért, hogy a vendéglős is „művelésben”.

Sejtjük, hogy amit délelőtt nem tud eladni, azt eladja este, — de tudjuk, hogy ami este megmaradt — azt megezik a kuglizók éjjelkor.

És csak azért, hogy a szerzők és vendéglős learratták sikereiket, perülhet táncra a fiatalok.

Tehát Terpsichore eme hajlékainak egyikébe nyulnak vissza szomorú történetem szálai.

II.

Az X. i. kuglizó társaság csütörtöki estélyére mentem.

Hajnal felé, a hangverseny után, már a maradékok végeláadásánál (vacsoránál) ültünk, amelyet ezúttal is nagyon megérdemeltünk.

Volt a társaságban minden: bankár és hivatalnok, ügyvéd, orvos, kereskedő, tényleges katonatiszt, színész és egy sereg pályát még nem tévesztett, mert még nem választott ifjú.

Vigan folyt a lakoma, midőn egyszerre csak hozzám jö egy fiatal ur (éppen az, aki meghívott) és izgatottan felkért, hogy legyek a segédje.

Mint hogy a „kugliba” való meghívást elfogadtam, — ezt sem utasíthatam vissza.

Mánap tehát provokáltuk a felülnékek nyaklevest ígérő, különben jó barátot.

Az „ügy” oka: hülyg, — de ez mellékes, mert sohasem az ok a fő, hanem a párbaj.

III.

Este már négyen ültünk körül egy kávéház asztaljánál. Főhadnagy is volt közöttünk abból az eszreből, amelynek a sértő fél a tartalékos kadet-örmeistere.

A kávéház jobbik sarkában a legnagyobb nyugodalommal szorongott egy „fél”, figyelemmel olvasva az éppen kezébe került „A méh” c. szaklapot, — míg a bal sarkokban a másik fél kávézott kitűnő étvágygal, — reánk sem vetve a tekintetét.

A hadseregbe való tekintettel az ügyet a legjobb akaratral sem intézhetjük el békésen, mivel a sértő félnek az esetben volt csak szabad bocsanatot kérnie, ha a sértett fél is bocsanatot kér. Midőn még mi segédlek, a döntés előtt a „véletlenül” ott idéző felekkel tárgyaltunk, — elhatároztatott, hogy karddal fog a sértés megtorlatni.

A jegyzőkönyv felvételét, mely szerint a párbaj vasárnap délelőtt 9 órakor az Y... (féle vivóteremben lesz teljes banlage-val — a „végkimerülésig”... (Még most is átfut rajtam a hideg, ha reá gondolok.)

A közbeszű szombati napon erősen folyt az Y...féle vivóteremben a pankolás.

Délelőtt az egyik, délután a másik fél részeseült oktatásban, gyakorolván a vivómeister által melegen ajánlott cselvágot.

IV.

Vasárnap délelőtt 9 óra 10 perc és 2 másodperc? — sülig bepölyözve lépnek ki a felek a porondra. A félelemnek semmiféle jele sem mutatkozik rajtuk. (Egy-kettőre ügyesen lejártszák a be'antult szerepet.) (Küzhöz vagy hatszor csilingelt a telefonon. Szűlők, rokonok és barátok érdeklődnek.) „Ideális párbaj” volt, u. i. a tompa vasdarab ez egyszer nem a sértett, hanem a sértő fél bal vállát karcolta meg.

Az orvosok, kezükben a carbolozott vattával, jó ideig keresgéltek a sérült helyet, de hogy megtalálták, azt a teremszolga éles és a párbajuebekhez szokott szemeknek köszönhetőék.

Midőn hosszas nyomkodás után sikerült az orvosnak vért is napaszínre hozni, — a segédlek megállapították a végkimerülést és az ügy a lovagiaság szabályai szerint befejeztettek nyilvánított.

Mégis drága a becsület:
A terem fejénként . 30 K.
Az orvos fejénként . 20 K.
A kocsi fejénként . 10 K.
Összesen a 60 K.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. A. G. Lapunk mult számában cslónok közöltük, enélőlvga a másodszeri közlés tárgyalanná vált.

Ag. Cikkének tárgy részével teljesen egyetértünk és azt a legnagyobb készséggel közzé is tesszük, ha személyeskedő részeit mellőzni szives lesz. Az abban fejtgetett eszmék a lap vezető helyén már több ízben láttak napvilágot és azoknak helyessége — természetesen — vitán felül áll. Minthogy azonban azokat senki melléne nem szeghezhetjük, hanem csak mint általános kéros állapotokat ostarozhatjuk, bárcmennyire is sajnáljuk, cikkének ilyen formában nem adhatunk helyet, mert akiket felismerhetőleg támad, nem tartoznak számot adni a saját beléletükről — legföljebb csak egymásnak. És még egyet. Ha cikke napvilágot látna, csak az anngy is fennálló — általunk igen jól ismeret — ellentétetok fokozna, ami a köz javát semmi esetre sem szolgálja. Jelen esetben jogos kritikát csak általánosságban lehet gyakorolni.

Modern kutépités.

Új kutak építését cementgyűrkkel, súlyasztó rendszerrel s kizsáradt régi kutak lennebb súlyasztását jutányos áron elvállalja. Nagymihály Sándor, 8. cementárnygyár és építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Meghívó

A Csikszeredai Gyógyfürdő Biztekosai Művelészetének

Tusnádfürdőn, 1912. évi július 14-én délelőtt 11 órakor az igazgatóság irodában megtartandó

rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az 1911. évi mérleg, nyereség- és veszteség-számla előterjesztése; igazgatóság jelentése a mult üzletévről.

2. A felügyelő bizottság jelentése a mult üzletévről: az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentés megadása.

3. A nagyméltóságú földmívelésügyi ministerium 9675/X—1. számú leiralának az igazgatóság jelentésével kapcsolatban tárgyalása.

4. A fürdőszövetkezet és a négy község között fennálló szerződési viszony felbontása tárgyában községek átirata.

5. Fürdőorvos helyettesítése.

6. Vajna Károly üzletrészeinek átírása.

7. Községi jegyző fizetéséhez hozzájárulás.

8. Igazgatóság javaslata Rózsa Ferencné örökösivel kötendő egyezés tárgyában és az elárverezett Zöldfa vendéglőnek árverési vevőtől átvétele.

9. Gyógycsarnok vendéglő bérlete.

10. Indítványok.

Tusnádfürdő, 1912. évi június hó 20-án.

Kállay Ubul, elnök.

Meghívó

A Székely Népbank Részvénytársaság

1912. évi július hó 6-án délelőtt 9 órakor az intézet üzlethelyiségeiben az alapszab. 44. §. alapján

rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A csikszeredai kir. törvényszék 3007—912. polg. sz. végzése folytán az alapszab. 86. §-ának módosítása.

2. Esetleges indítványok.

Csikszentmárton, 1912. június 23-án.

Az Igazgatóság.

Csikszeredai Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

Szám 7501—912.

Hirdetmény.

A Csikszeredai Kerületi Munkásbiztosító Pénztár közhírré teszi, hogy hivatalos örít az eddigi gyakorlattól eltérőleg folyó évi július hó 1-től kezdődőleg délelőtt 8 órától egyfolytában délután 2 óráig tartja meg.

A pénztár ugy a munkaadóknak, mint a biztosított pénztári tagoknak a szükséges felvilágosítások és utbaigazítások megadása végett hétköznaponként délelőtt 9 órától délután 1 óráig áll rendelkezésre.

A pénztár székhelyén lakó biztosított pénztári tagok tápdijai minden szombaton délelőtt 9 órától délután 1 óráig, a nem a pénztár székhelyén lakó azon pénztári tagoknak pedig, kik tápdijukat személyesen akarják felvenni minden hétfőn délelőtt 9 órától délután 1 óráig fizetnek ki.

A balesetekből kifolyólag szükséges főorvosi felülvizsgálatok minden csütörtökön és szombaton délelőtt 11 órától délután 1 óráig tartatnak.

Csikszereda, 1912. június hó 24-én.

Merza Rezső s. k., Józsa Géza s. k., ig. elnök. igazgató.

Betáblázásos kölcsön. Előnyös feltételek mellett első helyen való betáblázásra szántó, kaszálok és erdő birtokra pénz kölcsön kapható. Cím a kiadóhivatalban.

Szalámi és hentesárúk

magyar szalámi május havi ára 3 korona 90 fillér, minden további hóban 10 fillér áremelésessel.

Vastag fehér táblás szalonna ára 1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna 1 „ 80 „
Kolozsvári husos szalonna 2 „ — „
Füstölt és papr. szolot szalonna 1 „ 70 „
Vadász kolbász sonka husból 2 „ 20 „
Nyári szalámi 2 „ — „
Száras kolbász 2 K — f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyárosnál : : :
Medgyes. (Erdélyben.)

Szenzációs újdonság! Szenzációs újdonság!

A mozgósínházban

a „Vigadó” nagytermében a képviselőház június 4-iki eseményei láthatók, folyó hó 29-én szombaton este.

Egy fiatal tanítóképezdész

a nyári szünidő alatt szivesen elvállal magyar német stb. tántárgyakra oktatást.

CIM: E LAP KIADÓHIVATALÁNÁL.

1911. ÉVI BOROK!

506 liter som. — 563 liter olaszrizling. — 702 liter leányka. 740 liter vegyes bor — eladó.

Paul Mihály

Zsidvei lakosnál, (Kisküküllő-m.)

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem Csikszereda és vidéke vásárló közönségét, hogy Csikszeredában a Piaczterén felállított sátramban naponta friss mindenféle zöldséget a legolcsóbban csakis nálam szerezhethet be.

Naponta friss retek, hagyma, peterselyem répa és az összes korai főzelékek és gyümölcsök nagy választékban kaphatók.

Tisztelettel:

Muntyán Miklós,
brassói zöldség- és halkereskedő.

Van szerencsém a n. é. kősnésg becses tudomásra hozni, hogy raktáron tartok FÉRFI-, NŐI- ÉS GYEREKCIPIÓT a leggyeserűbbtől, a legjobb kivitelű Gyermekek oipők minden színben, nagy választék. Mértékutáni rendelést gyorsan és pontosan eszközök. Kivánatra háshos is elmegeyek. Kérem a nagyérdemű vevő- és rendelő kősnésg szives pártfogását, késsz szolgálattal
MANDEL IZIDOR
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca 63. sz. a.

Legjutányosabb bevásárlási forrás ugymint: hajtápkokban, manőkörkészetekben, zsebkekében, pénzérszényekben és mindennemű különlegességekben, valódi YES porcellán puder, Dianna sosbor-szesz és Nestlé-féle gyermek tápliszit, főtlerakata

FEKETE VILMOS

Első Csikmegyei illatszer- és piperekereskedésében, CSIKSZEREDÁBAN.

ÁRUHÁZ Brassó, Buzasor 9.

Egyedüli különlegességi vállalat:

Dívtatos szőnyegek, Függönyök, garnitúrák, Pamlagtakarókban.

Butorszövetek, matracgradli. Legnagyobb raktár linoleumokban és viaszkos vásznakban.

Szolid kiszolgálás! Legolcsóbb árak!

9—50

Van szerencsém nagybecsű tudomásra hozni, hogy Kolozsvárott

bányamőrnöki irodát

nyitottam. Minden, a bányászat körébe tartozó és azzal kapcsolatos műszaki munkának pontos és célszerű teljesítésére vállalkozom.

Kutatások vezetése, híralata, műszaki és jogi ügyeinek rendezése; Zártkutatmányok és bányajogositványok megszerzése, természetben való kijelölése és térképezése;

Feltárások irányítása; Bányamunkálatok: feltáró, előkészítő, fejtővázatok, fejtések, akna- és tárd-vágások vállalatásu végrehajtása; Bányák üzembehelyezése;

Bányaberendezések és gépek megválasztásánál tanácsadás; Törvényesabta felelős üzemvezetés és üzemkönyvek ellenőrzése;

Bányatérképek készítése; Bányadátok közvetítése;

Ásványvizek adományoztatása és védő területnek kijelölése; Iparvannal és utak tervezése, munkálatainak vezetése és felügyelete;

Pöld- és erdőbirtokok felmérése, térképezése és felosztása; Szakkélményesek működésén főbb irányal. Kiváló tisztelettel.

Balás Jenő okl. bányamőrnök Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 15. sz. I. emelet.

A MESTERDALNOK....

Cipöm szép és tökéletes, Benne jární élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt van

PALMA KAUCSUK SAROK.

KRONSTEINER KÁROLY

vihart álló méz

FAÇADE HOMLOKZAT FESTÉK

Törvényesen védve. — 50 színárnyalatban kilogrammonként. — Évtizedek óta legjobban bevált és nem hamisítható. A legelőszerebb festőanyag már befestett homlokzatokon is. Email homlokzat festék, színtartó, mosható, egy festés elegendő alapszínezés nélkül. A legalkalmasabb festőszert homlokzatra. Faépítményekre u. m.: csűrökre, Pavillonokra, kerítésekre stb. Minden színárnyalatban kapható.

Mintakönyvet és árjegyzéket díjmentesen és ingyen küld:

Kronsteiner Károly, Wion III., Hauptstrasse 120.

Főlerakat Csikszeredában: Michna Rezső és Vejenél.

HALLÓI ÉRTESETÉS. HALLÓI

Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszeredában, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott. Portland-cement friss és legkitűnőbb minőségű. Gipsz stakatur és szobrász. Mád fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. Valódi aszfalt fedőlemez többféle minőségben. Kollarit bőrlemez, műzölást nem igényel, kizárólagos eladása. Aszfalt elszigetelő lemez és kaucuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazra tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen. Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes földeseket elvállalok. Vasgerendák bármilyen méret szerint. Horayolt cserep agyagból. Vakolat kőpor, Schamotte tűzálló téglá és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutarkák betonból 80-100, 120, 150-200-300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom súlyesztő rendszerrel, nagyobb kutak építését, gözüzemű berendezéssel készítik magas vízállások megadásával. Cement-cserep többféle színben, betoncsövek, hidak és átvezetők készítése. Beton- és műkölépcsők, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató- és otatófalak minden nagyságban. — Blok üres téglá, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. Virágvázaik és talpaszatok csinos kivitelben. Kályha alátét lemezek. Kémény- és fal-fedőkövek. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, granit-terasso beton stb. burkolatok készítése stb. stb. Nagybani eladásoknál megfelelő engedmény. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendeléseivel felkeresni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereda, Újtesnád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereda.

13-52

Szám 51-1912.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényesek 4185. számú végzése következtében dr. Nagy Béni ügyvéd által képviselt csiksomlyói r. kath. iskolák javára 200 kor. s jár. erejéig 1894. évi augusztus hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 672 koronára becsült ingóságok u. m. gazdasági eszközök stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csik-szeredai kir. járásbíróság 1910. évi V. 766. sz. végzése folytán 196 kor. 40 fillér tőkekövetelés, ennek 1899. évi június hó 21. napjától járó 5% kamattal, 1,5% váltó díj és eddig összesen 7 koronában bíróság mar megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Palfalván leendő eszközölésére 1912. évi június hó 27. napjának d. u. 3 órájuktüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírvendő ingóságokat

mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1912. évi május hó 31. napján. **Molnár Sándor,** kir. bir. végrehajtó.

**:: A MIKÓ-UTCÁBAN ::
egy új kőház, mely áll 4
szoba, konyha kamarából**

**KIADÓ
esetleg örök áron
ELADÓ.**

Értekezhetni lehet a tulajdonossal Mikó-utca 12. szám. :: ::

8-10

Kézimunka szövetmintákkal készségesen szolgál!

Szolid árak!

Bolesch Frigyes kézimunka üzlete, rövid, szövött és kötött aruk, Brassó, Kolostor-utca 29.

Az újévi idényre megérkezett gyönyörű szép választékban. milieu, intó, divánpárna és gobelin képek.
Nagy raktár mindennemű kezelett, kész kézimunkák és kézimunka szövetek, selymek, gyapjú és gyapott fonalakban.
Dns választék férfi, női és gyerek harisnyákban, trikokban ugyszintén férfi ingek, nadrágok, gallérok, kélzélők, nyakkendők és zsebkendőkben.
Kézimunka szövet mintákkal készségesen szolgál. 31-52

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

KOLLARIT-bőrlemez kaucuk-kompozícióval, mint fedőlemez.

KOLLARIT-bőrlemez mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

KOLLARIT-bőrlemez vízhatlan, a legnagyobb viharok ellenáll.

KOLLARIT-bőrlemezt nem kell mázolni s így fenntartási költséget nem igényel.

Egyedélárúsító:
NAGYMIHÁLY SÁNDOR építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-utca 48. sz.

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy Csikszeredában a Rákóczi-utcában levő dohánytőzsdé mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

NŐI KALAP DIVATTERMET

ÉS MODELLEK SZERINT

FÜZŐKÉSZÍTŐ MŰHELYT

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divateikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izléses díszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítik megfelelő módon: fűzöt, haskötöt, hátegyenesítöt és melltartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme Csikszeredában.

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal egy épület- mint butor-asztalos munkákat bármily kivánt kivitelben. — Saját rendszerű ablakok alkalmazásával bármely ház ablakait ..... 10 nap alatt elkészíti. ....41—52

Elvállal különösen épület munkákat szakszerű gépei által kidolgozni az asztalos-mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és visszaszállítja. ....

Loga-, fall-, ébressző- és seborák állandóan nagy raktáron.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Olesó munka nem mindig olesó, mert sokszor csalódik az ember benne és akkor késő a bánat, ezen tapasztalat szakmánkban többször fordul elő, mint bármely más iparágban, mert a nagyközönség az órajavitásnál teljesen az órás őszinte és lelkiismeretes munkájára van utalva. Együttal tudatni kívánom, hogy üzletemből bizományi raktárt rendeztem be, hol raktáron tartok mindig

Mindennemű óra-, ókszer- és látszerészeti cikkeket

és azt szolid és jutányos árban bocsátom a m. t. vevőközönség rendelkezésére. Minden egyes cikkért, mely üzletemből lesz véve és általam javított órákért szavatolok. Az eddigi szives pártfogást ezuttal is megköszönve, jövőre nézve is kérve, sziveskedjenek bizalmukkal megtisztelni, vagyok kész szolgálattal:

BREZINA F. órás, ókszerész és látszerész, Csikszereda, Kossuth L.-utca.
47—52

Óralánok, gyűrők, fülbevalók, eseművegek és hőmérők állandóan kaphatók!

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a mamzelem Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó eisején jött vissza.

SZEZONSZERŰ UJDONSÁGOK

március hó elejétől már raktáron vannak. Színházi sáll ujdonságok már megérkeztek.

A t. hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

46—52

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

URAM!

Ha Ön sulyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jó éjtávgya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉHER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszeredában üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csalkvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszeredában.

Dréher-féle poharas sör — naponként friss csapolás — csakis özv. Nagy Istvánné „Zöldfa” vendéglőjében, az Európa-szállodában és a vasúti étterembe kapható.

(15) 23—52

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házamban levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN

minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olesó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT

azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olesó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulata pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel:

14—26

Schvarcz József és Társa
Budapest, Váci-körút 53 sz.
Alapítási év 1884.

Szabadalmazott Ventzki göztakarmány fűllesztő

65, 100, 160, 300 és 620 liter űrtartalom.

Fűlleszt 40—60 perc alatt.

Hordozható pálinkafűző üstök.

100—400 liter űrtartalom. — Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

Angol marha- és lónyiró-
gépek és ollók.

Vegyztisztítás.

Női és férfi legkényesebb ruhák olaj, degenyeg, szurok, tetta, zsír, rozsda, kávé stb. foltok vegyztisztítását, továbbá minden e szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan teljesítek. Aldozatot és fáradságot nem kímélve e szakmába teljesen kiképeztem magamat. Szives pártfogásukat kéri

Orbán Vince,

férfi szabó és vegyztisztító, Csikszereda, Rákóczi-utca 16. szám. 6—26

Ha olcsón és jót akar vásárolni, tegyen próbát!

Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassa el raktáromat meglátogatni, hol az összes raktáron levő butorokat, ugymint:

EBÉDLŐ-, HÁLÓ-, SZALON- ÉS IRODAI BERENDEZÉSEK, BÖRGARNITURÁK, DIVÁNYOK ÉS MADRÁCOK

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint a legjobb gyártmányu varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek, melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárulva. Minden tölem vásárolt varrógépet 6 és 10 óvi jótállást vállalok. Varrógepeket 27 frttól, gramafonokat 20 frttól és kerékpárokat 55 frttól fennebb árusítom.

VARRÓGÉPEK-, KERÉKPÁROK- ÉS GRAMAFONOK-

hoz mindenféle alkatrészek kaphatók. — Javításokat a legjutányosabb árért eszközölök, jótállás mellett. Maradok kiváló tisztelettel

Ackermann Ignác, butor- és varrógép nagyraktára
Csikszereda, Kossuth L.-utca 9. sz. (Lukács Juliska-féle bérpalota).

Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalok.

VIDOR ÉS TÁRSA GŐZFŰRÉSZE CSIKSZENTSIMON
állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:

DESZKA, LÉC, PALLÓ ÉS ÉPÜLETFÁBAN

mindenféle méretben és mennyiségben.

Hulladék léc (cádra) és más maradékok valamint fűrészpör állandóan kapható.

Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak.

36—52

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható

Portland cementgyárnál, Kugler és Társai, Brassóban.

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.